

UPPSALA
UNIVERSITET

Dnr 2011/1539

Handlingsplan för samverkan vid Uppsala universitet 2012–2014

Uppsala universitet och det
omgivande samhället

Inledning

Uppsala universitets förmåga till långsiktig utveckling och förstärkt konkurrenskraft är beroende av ett aktivt samspel med omvärlden. I såväl *Mål och strategier för Uppsala universitet* (UFV 2007/1478) som *Program för samverkan vid Uppsala universitet* (UFV 2008/1615) betonas att samverkan med det omgivande samhället är integrerat i universitetets samlade verksamhet och därmed en naturlig del av de två huvuduppgifterna – att utbilda och forska. För denna samverkan svarar i första hand lärare, forskare och studerande medan fakulteter och institutioner med olika initiativ understödjer detta arbete.

Universitetets mål för samverkan delas in i tre utvecklingsområden:

1. Samverkan för kunskapsutveckling och tillväxt – avser universitetets medverkan i kunskaps- och innovationssystemet
2. Samverkan för demokratiutveckling – avser universitetets arbete med forskningskommunikation för att bidra till samhällets utveckling
3. Samverkan för kvalitetsutveckling – avser universitetets dialog med det omgivande samhället för ökad kvalitet i utbildning, forskning och stödverksamheter

För att bidra till utvecklingen och nå dessa mål krävs intern och extern samordning, strategisk planering och prioriteringar så att hela universitetets utbildnings- och forskningspotential kommer till nytta i samhället. Syftet med föreliggande handlingsplan är att stödja och förstärka pågående och planerat samverkansarbete inom universitetet, inte att styra det. Handlingsplanen redogör för insatser av universitetsövergripande karaktär som särskilt bör prioriteras under tiden 2012-2014. Handlingsplanen redovisar inte det mycket omfattande samverkansarbete som utförs på olika nivåer vid universitetet. En sådan kartläggning har nyligen gjorts i *Extern samverkan vid Uppsala universitet – en översikt* (UFV 2012/336).

1. Samverkan för kunskapsutveckling och tillväxt

Uppsala universitetet ska bidra som samarbetspartner i utvecklingen av näringsliv, offentlig sektor och samhälle såväl lokalt och regionalt som nationellt och globalt. Universitetet ska aktivt verka för forskningssamarbeten mellan framstående forskargrupper inom universitetet, företag och andra forskningsorganisationer såväl i Sverige som internationellt. Universitetet ska stimulera nyföretagande med forskning och utbildning som grund. Universitetet ska, för att bidra till kunskapsutvecklingen, medverka i samarbeten inom utbildningsområdet, såväl nationellt som internationellt. Universitetet ska som samarbetspartner till landstingen och offentlig sektor bidra till utvecklingen av dessa samtidigt som de bidrar till utvecklingen av universitetets utbildningar.

◦ INITIERA OCH UTVECKLA AKTIVITETER INOM KUNSKAPSTRIANGELN

Kunskapstriangeln syftar till att öka kopplingarna mellan utbildning, forskning och innovation och därigenom skapa synergieffekter till nytta för såväl universitet som samhälle. Omfattningen av och intensiteten i universitetets samverkansarbete varierar över tid, både på grund av interna omständigheter inom högskolesystemet men också förändrade externa förutsättningar inom ekonomi och politik. Kunskapstriangeln poängterar kontinuitet, systematik och långsiktighet samt lägger ett tydligt fokus på utbildning. Kunskapstriangeln är en universitetsgemensam angelägenhet och det breda universitetet har särskilt goda förutsättningar att kunna utnyttja den på ett effektivt och mångsidigt sätt.

Kunskapstriangeln är dock inte ett entydigt eller oomstritt begrepp. Dess långsiktiga betydelse för universitet och samhälle kommer fortsatt att analyseras. Uppsala universitet ska i arbetet med att initiera och utveckla aktiviteter inom kunskapstriangeln särskilt iaktta sin vetenskapliga integritet och självständighet och lämna utrymme för såväl kreativitet som ett kritiskt förhållningssätt.

Rätt tillämpat kan kunskapstriangeln leda till ökad kvalitet och samhällsrelevans inom forskning och utbildning, förbättrad forskningsanknytning inom utbildningen samt fördjupad dialog mellan utbildningsanordnare och yrkesliv.

Målsättningen är att vart och ett av de tre vetenskapsområdena i slutet av perioden 2012-2014 ska kunna uppvisa aktiviteter inom kunskapstriangeln.

Ansvarig: Universitetsdirektör och vicerektorer

Tidsram: 2012-2014

Kostnader: Arbetstid inom befintlig ram

◦ **UTVECKLA SAMVERKAN MED FÖRETAG OCH ORGANISATIONER INOM FORSKNING OCH UTBILDNING**

Inom Uppsala universitet har ett antal framgångsrika modeller och verktyg för samverkan med externa aktörer utarbetats inom institutioner, fakulteter och vid UU Innovation. Till dessa hör till exempel AIMDay¹, ÅMA-modellen, Forskning Pågår och SIHSU-projektet.¹ Under den kommande perioden är målsättningen att öka medverkan av externa aktörer från såväl privat som offentlig sektor i strategiska forskningsprogram, prioriterade forskningsområden och utbildning.

Framgångsrika arenor och projekt för samverkan kräver förbättrad intern samordning och kommunikation. Regelbundna möten mellan företrädare för vetenskapsområden, UU Innovation och universitetsledning ska genomföras för att långsiktigt utveckla denna form av samverkan.

Ansvariga: Vicerektorer, Chef UU Innovation och universitetsdirektör

Tidsram: 2012-2014

Kostnader: Arbetstid inom befintlig ram

◦ **GENOMFÖRA UPPSALA HEALTH SUMMIT**

Tillsammans med näringsliv och andra offentliga aktörer i Uppsala ska en internationell mötesplats om hälsa, samhällsekonomi och etik skapas.

Ansvariga: Universitetsdirektör och vicerektorer

Tidsram: 2013-2014

Kostnader: Arbetstid inom befintlig ram

¹ AIMDay – Academy Industry Meeting-Day. ÅMA – Ångströms Material Akademi. SIHSU – Stödstruktur för Innovation och samverkan inom det Humanistisk-Samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet vid Uppsala universitet.

◦ ÖKA ENGAGEMANGET I SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

Traditionellt samverkar Uppsala universitet med etablerade, stora företag. Under den aktuella perioden kommer särskilda resurser att avdelas för att i ökande omfattning involvera små- och medelstora företag i de samverkansplattformar som ovan beskrivits. Aktiviteterna utformas utgående från företagens behov. Arbetet kommer att bedrivas inom det EU-finansierade så kallade SMURF-projektet, i samarbete med SLU.

Ansvariga: Vicerektorer och Chef UU Innovation

Tidsram: 2012-2014

Kostnader: Arbetstid inom befintlig ram

2. Samverkan för demokratiutveckling

Uppsala universitet ska delta i samhällets demokratiska utveckling och vara öppet för förändringar i samhället. Särskild vikt läggs vid att demokratiutveckling genomsyrar universitetets lärarytbildning, där studenterna har demokratiinstran som sitt kommande uppdrag. Universitetet ska som en kunnig och dynamisk aktör ge betydelsefulla bidrag till folkbildning och samhällsutveckling genom forskningsinformation, ett vetenskapligt förhållningssätt och kulturella aktiviteter. Uppsala universitet ska vara väl känt och med stor trovärdighet synas på den offentliga arenan genom sina medarbetare och studenter och därmed öka förståelsen för forskningens och den högre utbildningens betydelse i samhället. Universitetet ska utveckla sin ledande ställning inom det universitetsanknutna bistånds- och utvecklingsområdet och kraftfullt medverka till en långsiktig och demokratisk utveckling av universitetsväsende och samhälle i utvecklingsländer.

Ur ett bildnings- och demokratiperspektiv är forskningskommunikation med allmänheten som målgrupp ett prioriterat område. En kunnig och intresserad allmänhet har också större möjligheter att fatta informerade beslut i komplexa frågor.

Under perioden innefattar den prioriterade verksamheten för att kommunicera universitetets forskning bland annat öppna föreläsningar, paneldiskussioner, dialogmöten och "hands-on"-aktiviteter.

◦ ÖKA INTRESSET FÖR FORSKNING OCH HÖGRE UTBILDNING HOS BARN OCH UNGDOMAR GENOM RIKTADE INSATSER

Det är viktigt att allmänhetens förtroende för högre utbildning och forskning är högt. Tendenser till minskat förtroende och krympande ungdomskullar kräver åtgärder för att systematiskt öka kunskapen om och förståelsen för forskning och högre utbildning. I det avseendet har samverkan med skolan en nyckelroll. Skolsamverkan ska ses som investeringar i demokratiutveckling och kunskaps- och kvalitetsutveckling.

Framgångsrik skolsamverkan bedrivs på många håll vid Uppsala universitet, exempelvis vid TekNat Samverkan, Regionalt utvecklingscenter (RUC), Forum för skolan och av museer och trädgårdar. Universitetsövergripande kontakter, informationsvägar och aktiviteter ökar förutsättningarna för framgångsrika satsningar. En tätare intern samverkan mellan befintliga skolsamverkansaktörer ökar effekten av universitetets insatser genom ett bättre utnyttjande av den speciella kompetens som finns hos respektive enhet.

Under perioden ska skolaktiviteter hos nämnda aktörer samordnas, och samverkan med skolan utökas så att fler barn och ungdomar lär känna universitetets verksamhet, bredd och betydelse i samhället. Forskarbesök i skolor, forskarskolor för gymnasieelever, forskarpaneler ("levande frågelådor"), studiebesök, evenemang, medverkan i riktig forskning även av yngre barn, aktiviteter på webben m.m. är exempel på aktiviteter. Aktiviteterna ska vila på forskning kring barns och ungdomars lärande. Till planeringen och utförandet knyts forskare redan från början. Resultaten återrapporteras i universitetets årsredovisning.

Ansvariga: Vicerektorer och universitetsdirektör (Enheten för musik och museer och Avd. för kommunikation och externa relationer) i samverkan med Rektorsrådet för kultur och traditioner

Tidsram: Under 2012 tas ett underlag och plan fram tillsammans med interna och externa aktörer, med förslag till aktiviteter, mål, målgrupper och budget. Verksamheten byggs successivt ut under 2012-2014

Kostnader: Arbetstid inom befintlig ram

◦ GENOMFÖR STÖRRE ÅRLIGA SAMVERKANSEVENEMANG INOM KULTUROMRÅDET

Årligen ska minst ett större evenemang inom musik- och/eller museiområdet anordnas, dit extra genomförande- och marknadsföringsresurser styrs. Evenemanget bör involvera flera av kulturområdets aktörer och vara väl förankrat i den lokala miljön. Samarbete och dialog med kommun, landsting och andra offentliga och privata kulturaktörer ska eftersträvas och evenemanget ha en sådan lyskraft att det är av nationellt intresse. Populärvetenskapliga insatser bör kopplas direkt till evenemanget. Studentdeltagande ger evenemangen ytterligare ett mervärde och möjligheterna att knyta studentpraktik till varje projekt bör prövas.

Fokusevenemangen redovisas under särskild rubrik i verksamhetsberättelsen för Enheten för musik och museer (EMM).

Ansvariga: Universitetsdirektör (Avd. för kommunikation och externa relationer och Enheten för musik och museer) i samverkan med Rektorsrådet för kultur och traditioner

Tidsram: 2012-2014

Kostnader: Arbetstid inom befintlig ram samt enligt särskild budget som utarbetas tillsammans med övriga samverkansparter.

◦ UTVECKLA FORSKARFREDAG TILL ETT ÅRLIGT FOKUSEVENEMANG FÖR FORSKNINGSKOMMUNIKATION

Forskarfredag är ett EU-initiativ, Researchers night, där universitet över hela Europa synliggör sin forskning för en intresserad allmänhet under en fredag i september. Fokus ligger minst lika mycket på forskaren som på forskningen. Forskarfredag prioriteras under perioden som ett forum för att kommunicera forskningen med allmänheten som målgrupp, och har ett särskilt åtagande att förmedla universitetets strategiska och prioriterade forskningsområden.

Ansvariga: Vicerektorer och universitetsdirektör (Avd för kommunikation och externa relationer)

Tidsram: 2012-2014

Kostnader: Arbetstid inom befintlig ram

3. Samverkan för kvalitetsutveckling

Universitetet ska genom dialog och lyhördhet dra nytta av kunskaper, erfarenheter och kompetens i det omgivande samhället för utveckling av forskning och utbildning. Uttalanden från representanter för universitetet i viktiga frågor ska kännetecknas av vetenskapliga arbetsmetoder som innebär god kvalitet i samarbetet med andra aktörer. Universitetet ska samverka med samhället så att forskning och utbildning får hög samhällsrelevans och tillgodoser samhällets behov. Universitetet ska öka studenternas anställbarhet.

◦ SPRIDNING AV GODA EXEMPEL PÅ ARBETSLIVSKONTAKT

Majoriteten av studenterna vid Uppsala universitet går vidare ut i samhället efter avslutade studier, och studenter på många utbildningar har en omfattande praktik eller verksamhetsförlagd del som förberedelse för detta. Inom medicin- och farmaciutbildningar och lärarutbildningarna ingår som regel VFU, verksamhetsförlagd utbildning. Inom andra kurser och utbildningar, även vissa yrkesutbildningar, är dock inte kontakterna med arbetslivet systematiserade eller omfattande. Arbetslivskontakt i utbildningen kan till exempel innebära arbete med konkreta projekt, gästföreläsare, studiebesök, VFU, examensarbeten och uppsatser (se *Arbetslivsanknytning i utbildningen – Hur gör du?* av Uppsala studentkår, Farmaceutiska studentkåren och PU, 2007).

För att inspirera till ökad arbetslivskontakt i utbildningar och kurser finns ett behov av systematiserat erfarenhetsutbyte och spridning av goda exempel. Ett nätverk byggs upp för medarbetare och studenter med temat arbetslivskontakt i utbildningen. Inspirationsmöten anordnas årligen, och goda exempel läggs upp på universitetets webb.

Ansvariga: Universitetsdirektör (Avd för universitetspedagogisk utveckling (PU) och Avd. för kommunikation och externa relationer) i samarbete med studentkårerna

Tidsram: Start 2012

Kostnader: Arbetstid inom befintlig ram

◦ ÖKA TILLGÄNGLIGHETEN TILL UPPDRAGSUTBILDNING

För att underlätta för externa aktörer att komma i kontakt med lämplig utbildningsanordnare inom universitetet är det viktigt att uppdragsutbildningen är lättillgänglig och att det finns tydlig ingång vid förfrågningar om fort- och vidareutbildning av yrkesverksamma i form av uppdragsutbildning.

Ingången bör vara både virtuell och fysisk. Den virtuella är en tydlig ingång på universitetets hemsida. Den fysiska är i form av ett bemannat sekretariat som har god kännedom om universitetet och som därmed kan lotsa uppdragsgivare till rätt enhet. Denna ingång kan med fördel samordnas med andra möjligheter till samverkan i uppdragsform som till exempel uppdragsforskning, examensarbete, utredningsuppdrag, etc. Denna gemensamma ingång skulle kunna kallas till exempel "Uppdrag Uppsala", varifrån uppdragen vidareförmedlas till lämplig organisatorisk enhet inom universitetet.

Ansvariga: Universitetsdirektör (Avd. för uppdragsutbildning)

Tidsram: 2012-2013

Kostnader: Arbetstid inom befintlig ram